

Együttnevelés megvalósítása Szarvason közoktatási intézmények összefogásával

2005. tavaszán került meghirdetésre az a pályázati felhívás, amely a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelésének megvalósítását tűzte ki célul, és amelyet az Európai Unió Strukturális Alapjaiból és Kohéziós Alapjából származó támogatások mellett hazai forrás felhasználásával finanszíroztak.

A fenti célok megvalósítása érdekében hat közoktatási intézmény fogott össze és nyert 35.000.000 Ft vissza nem térítendő támogatást.

Az alábbi táblázat a konzorciumi partnereket – és az elnyert támogatási összeget is – mutatja be a 2006. évben:

Szarvas Város Általános Iskolája és Óvodája	17.113.304 Ft
Családsegítő és Gondozási Központ Pedagógiai Szakszolgálat	6.977.030 Ft
Benka Gyula Evangélikus Általános Iskola és Óvoda	669.600 Ft
Békés Megyei Székely Mihály Szakképző Iskola és Kollégium	4.960.200 Ft
Békés Megyei Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (Orosháza)	3.553.806 Ft
Vajda Péter Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium	1.726.060 Ft

A konzorciumi partnerek az elnyert támogatást és a projektben vállalt feladataikat az elkövetkező hetekben megjelentetésre kerülő cikksorozatban fogják bemutatni.

Mi indokolta a pályázat benyújtását?

Szarvas Város Általános Iskolája és Óvodájában az elmúlt években az országos tendenciákhoz hasonlóan jelentősen megnőtt a tanulási részképességzavarokkal küzdő gyermekek, tanulók száma. Ezekkel a gyermekkel való foglalkozás általában úgynevezett kislétszámú, fejlesztő osztályokban zajlott. Ez a szegregált módszer nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, mert felerősítheti a tanulók kudarcélményből fakadó tanulási, magatartási problémáit, és tovább nehezítheti a társadalomba való beilleszkedést.

Egyes vizsgálatok szerint minden tizedik tanuló küzd valamilyen tanulási zavarral.

De mit is nevezünk pontosan **tanulási részképességzavarnak**?

Tanulási részképességzavarnak nevezik azt a problémát, amikor egy, egyébként ép intellektusú gyermeknek nehézségei adódnak az olvasás, írás vagy a számolás elsajátítása során.

A kezdeti időszakban (1-2. osztály) gyakran fel sem tűnik, hogy bizonyos tantárgyakkal különösen nehézségei vannak a gyermeknek, hiszen képességei nem egyformán fejlettek, és a problémákat is sokszor csupán ennek tulajdonítják. Egy-két év múlva azonban a gyermek már jelentősen elmaradhat társaitól. Nagy a veszélye annak, hogy a pedagógus vagy a szülő nem ismeri fel időben a probléma valódi okát, s a gyermeket környezeté egyszerűen butának, lustának minősíti, megszegényíti. Pedig a részképességzavarral küzdő gyermekek intelligenciája nem marad el társaitól, sőt túl is szárnyalhatja azt. A kiemelkedően intelligens, de részképességzavaros gyermek nehézségei gyakran azért nem derülnek ki időben, mert hiányosságait jól kompenzálja, ez azonban neki óriási erőfeszítésébe kerül.

A részképességzavar kialakulásának okai különböző okokra vezethetők vissza, lehet örökletes, okozhatja anyagcserezavar, kisebb idegrendszeri sérülés, a laterális kialakulatlansága – nem egyértelmű, hogy a gyermek jobb- vagy balkezes –, észlelési nehézségek. A tanulási részképességzavaros gyermeknél nem az intellektus vagy az érzékszervek sérültek, hanem a közöttük lévő kapcsolat, az ingerületek – amit és ahogy lát, hall – másképp jutnak el ahhoz az agyi központhoz, ahol az információk feldolgozásuk történik. Tanulási részképességzavarnak tekintjük a diszlexiát, a diszgráfiát és a diszkalkuliát.

Mi a **diszlexia**? A diszlexia intelligenciaszinttől független olvasási és helyesírási gyengeséget jelent. Milyen tünetei vannak? Jellemző a motoros ügyetlenség, koordinálatlan

nagy- és finommotoros-, beszédmozgások, egyensúlyérzékelés zavaraira. A jobb-bal irányok tévesztése, laterálisproblémák, testsémazavar, jobbról bal irányba végzett soralkotás, téri orientációs zavarok. Megkészt-, akadályozott beszédfejlődés, elmosódott artikuláció, zöngétlenítés, általános pöszeség, szegényes szókincs, beszédészlelés és megértés zavar egyaránt megjelenhet. Látási, hallási, emlékezet zavar jellemző tünet lehet. Tartós figyelemre nem képesek. További jellemzők az észlelés, analízis-szintézis gyengesége.

Mi a **diszgráfia**? Az írás zavar. Milyen tünetei vannak? A diszgráfias gyermek írásképe rendezetlen, a betűk formája szálkás, szögletes, szinte olvashatatlan. A hasonló betűket összekeveri (pl: b-d, b-p). Szavakat értelmetlenül egybe- vagy különír, elhagy vagy betold szótagokat, a mondatokat félbehagyja. Nem ismeri fel a rövid és hosszú mássalhangzók (l-ll, sz-ssz), illetve magánhangzók (o-ó, i-i) közötti különbségeket, így helyesírása is gyenge. A másolás jobban megy neki, de diktálás után nem tud írni, mert nem emlékszik a betűk alakjára. Egy-egy betűt hibátlanul leír, de az összekötéssel már nehézségei vannak. Térbeli tájékozódási zavarai miatt problémát jelent számára a szöveg elhelyezése a papíron: sorai rendezetlenek, kifutnak a füzetből, a betűk nagysága változó, a ceruzafogása görcsös. A szavak egymás közötti távolsága változó. A szavak végét elhagyja, belőlük betűk, szótagok maradnak ki; a mondat egy része is hiányozhat. Máskor viszont a leírandó szóba az előzőekben hallott szótagokat illeszt be, megfordítja a szótagokat (lemegy-elmegy). A szavakat nem választja el szóközökkel, összeírja azokat. A mondatokat, tulajdonneveket kis kezdőbetűvel kezdi. A nyelvtani műveletek megértése, megjegyzése, alkalmazása is problémát jelenthet.

Mi a **diszkalkulia**? Akkor beszélünk diszkalkuliáról, ha a gyermeknek komoly, és tartós nehézséget okoz a számlálás, a számfogalom, a nagyságrendek megértése, az alapműveletek alkalmazása. A diszkalkulia közvetlen okát még kutatják, de valószínű, hogy a diszlexiához hasonló, genetikai eredete van. Milyen tünetei vannak? A legfeltűnőbb jel, hogy a gyermek csak nagy nehézségek árán, átmenetileg képes figyelni a számokra, betűkre. A diszkalkuliás gyermek nehezen ismeri fel a szimbólumokat – a számokat és a matematikai jeleket – és azonosítja őket tartalmilag. Problémája van a sorozatok és szabályok alkotásával, a térbeli és síkbeli viszonyok érzékelésével. Amíg erősen koncentrálni, képes jól megoldani a feladatot, de figyelme hamar fárad, és egyre több hibát vét. Egy újabb példa esetén nem tud új megoldást találni, az előzőt ismétli. Többjegyű számoknál könnyen eltéveszti a számok sorrendjét (pl.: 134 helyett 143-at ír), a műveleti jeleket rosszul ismeri fel (pl: 12:4=16), számemlékezete kis terjedelmű: az egymás után sorolt számokból keveset tud visszaidézni. A számokat kiragadva környezetükből – más méret, más szín, szagotott vonalvezetés – nehezen vagy nem ismeri fel.

A részképességzavarral küzdő gyermekek a tanuláshoz hosszabb időt, több gyakorlást és megerősítést igényelnek. Szükségük van környezetük támogató magatartására. Ha saját tempójukban haladhatnak, teljesítményük javul. A tanulmányi sikertelenség és az ebből fakadó szegényes életet következménye lehet, hogy viselkedésük megváltozik.

A pedagógusok és a szülők részéről kifogyhatatlan türelmet igényel a velük való foglalkozás. Nem szabad megszegényíteni, szidalmazni őket.

A jelenlegi iskolarendszer egyforma gyerekekre szabott követelményei azonban nem hagynak elég időt, így a tanulási zavaros gyermekek állandó kudarcnak vannak kitéve.

A pályázat során a részképesség problémával küzdő gyermekek integráltan, társaikkal együtt vesznek részt a tanítás-tanulás folyamatában. A kéttanítós modell az osztályban ad lehetőséget a szakember által történő megsegítésre, melyet a délutáni – szintén szakember által végzett – készség- és képességfejlesztés egészít ki.

Projektmenedzsment

Magyarország célba ér

